

ע"פ 1154/23 - דוד חיים קריספין נגד מדינת ישראל, ס"ג, י"ג, נ"ג, מ"ב, ק"ב

בבית המשפט העליון

ע"פ 1154/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקש: דוד חיים קריספין

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. ס"ג
3. י"ג
4. נ"ג
5. מ"ב
6. ק"ב

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בירושלים מיום 17.1.2023 בת"פ 39631-12-21
שניתן על-ידי כבוד השופטת ת' בר-אשר

תאריך הישיבה: כ"ה בשבט התשפ"ג (16.2.2023)

בשם המבקש: עו"ד נתנאל יעקב-חי

בשם המשיבה 1: עו"ד ורד חלאוה

החלטה

1. בפני בקשה לעיכוב ביצועו של גזר דין שניתן בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 17.1.2023 (ת"פ 39631-12-21, השופטת ת' בר-אשר). למעשה, הבקשה נסבה על רכיב אחד בלבד של גזר הדין, חילוט רכבו של המבקש.

2. ביום 20.12.2022 הרשיע בית המשפט המחוזי את המבקש בעובדותיו של כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון. על-פי המתואר בכתב האישום המתוקן, המבקש ואדם נוסף הציתו מספר כלי רכב בתמורה לתשלום כספי שקיבלו מאחר. הסדר הטיעון כלל הסכמה מוקדמת בין הצדדים בדבר עונש מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצויים שישולמו לנפגעים. לעומת זאת, בכל הנוגע לבקשת המדינה לחילוט רכבו של המבקש בהתאם לסעיף 39(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: פקודת סדר הדין הפלילי או הפקודה), הוסכם כי הצדדים יהיו חופשיים בטיעוניהם.
3. המדינה טענה כי יש מקום לחילוט רכבו של המבקש משום שזה שימש אותו בביצוע העבירות אשר בגין הורשע. מנגד, המבקש לא חלק על קיומם של התנאים הנדרשים לפי סעיף 39(א) לפקודה לשם חילוט הרכב, אולם טען כי במקרה דנן ישנן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מכך. בעיקרו של דבר, המבקש הדגיש כי הוא סובל מבעיות רפואיות רבות וממצוקה כלכלית ועל כן חילוט הרכב צפוי לגרום לו נזק ניכר ואף להכביד על שיקומו. כמו כן, המבקש טען כי הרכב משמש אותו להסעת אמו הנכה, התלויה בו כדי להתנייד.
4. ביום 17.1.2023 נגזר דינו של המבקש. בית המשפט המחוזי הטיל על המבקש את רכיבי העונש המוסכמים, וכן מצא לקבל את בקשת המדינה ולהורות על חילוט רכבו של המבקש. בהקשר זה, קבע בית המשפט המחוזי כי אף שהוא נכון לקבל את הטענה בדבר הצורך של המבקש ברכב לשם הסעת אמו, המבקש לא הניח תשתית ראייתית ממשית להוכחת מצבו הרפואי הנטען או דוחק כלכלי המצדיקים הימנעות מחילוט הרכב. עוד קבע בית המשפט המחוזי כי גם אילו היה מוכיח המבקש כי ידו אינה משגת, ספק אם זהו טעם להימנע מחילוט, וזאת, בין היתר, בהתחשב בנזק שגרם המבקש לקופה הציבורית במעשיו.
5. להשלמת התמונה, יובהר כי הרכב נתפס תחילה לצרכי חקירה, אך בהמשך הושב לידי המבקש בכפוף להפקדה בסך 2,500 שקלים לצורך הבטחת ירידת ערכו. עוד יצוין כי בגזר דינו, לצד ההוראה בדבר חילוט הרכב, בית המשפט המחוזי הורה אף על העברת הכספים שהופקדו כאמור לצורך תשלום הפיצויים לנפגעי העבירה. בעקבות גזר הדין, ביום 23.1.2023 הרכב נתפס שוב על-ידי המשטרה לצורך חילוטו.
6. המבקש, אשר בשלב זה כבר לא היה מיוצג, הגיש ערעור על גזר הדין המופנה נגד גובה הפיצויים שקבע בית המשפט המחוזי וכן נגד חילוט הרכב. בהמשך הוא הגיש גם בקשה לעיכוב ביצועו של חילוט הרכב, שעליה נסב ההליך שבפני. גם כאן, שב המבקש על טענותיו בדבר מצבם הרפואי שלו ושל אמו ועתר להשבת הרכב לידי עד להכרעה בערעור.
7. בתגובה שהגישה ביום 15.2.2023 המדינה התנגדה להשבת הרכב וטענה כי הכללים בדבר עיכוב ביצוע חילוט צריכים להיות דומים לכללים החלים ביחס לעיכוב ביצוע קנס. על כן, לשיטתה, אין ככלל מקום לעכב ביצוע של חילוט. בהקשר זה אף הוטעם כי בהתחשב בכך שניתן להשיב את הרכוש התפוס בכל עת, אין בתחילת הביצוע כדי לגרום למבקש נזק בלתי הפיך. עוד הוסיפה המדינה כי סיכויי הערעור נמוכים, במיוחד משום שהמבקש לא הצביע בערעורו על טעם המצדיק התערבות ברכיב החילוט בגזר הדין. לבסוף, נטען כי קיים קושי בטענת המבקש ולפיה הרכב נחוץ לשם הסעת אמו, וזאת בהתחשב בכך שמאז יום 30.1.2022 לרכב אין רישיון בתוקף והוא אינו כשיר לנהיגה על הכביש.
8. ביום 9.2.2023 הוריתי לסניגוריה הציבורית להודיע האם תייצג את המבקש בהליך, וביום 14.2.2023 נמסר כי

כך ייעשה.

9. הדיון בבקשה התקיים בפני ביום 16.2.2023, ובמהלכו היה כבר המבקש מיוצג. בא-כוח המבקש טען כי המבקש ירש את הרכב מאביו, אשר נפטר זמן קצר לפני מעצרו, וכי הרכב משמש את האם אשר סובלת מבעיה רפואית המגבילה את הליכתה ונחוץ לתפקודה השוטף. מנגד, באת-כוח המדינה טענה כי מעבר לחובה בדיון להחזיק ברישיון רכב תקף וביטוח חובה, בפסיקתו של בית משפט זה נקבעו תנאים לשחרור רכב תפוס במקרים קרובים, ואלה כוללים, בין היתר, הפקדה כספית וערבות להבטחת ירידת ערכו של כלי הרכב (תוך הפנייה לבש"פ 5630/13 כוכב נ' מדינת ישראל (25.8.2013)). בהמשך לכך, בא-כוח המבקש הביע נכונות לקבל את התנאים באשר לרישוי וביטוח הרכב, אך הטעים כי בשים לב למצוקה הכלכלית של המבקש ומשפחתו ולסכומים שכבר הופקדו בעבור שחרור הרכב, יש קושי בהצבת דרישה להפקדה כספית נוספת בהליך זה.

10. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל, בכפוף לתנאים שאפרט. אף שעניינו של המבקש נופל לכאורה לגדרו של סעיף 39(א) לפקודת סדר הדין הפלילי, יש לזכור כי הסמכות להורות על חילוט לפי סעיף זה היא סמכות שבשיקול דעת (ראו: ע"פ 9104/20 מדינת ישראל נ' טבצ'ניקוב, פסקה 14 (4.3.2021)). במקרה דנן, בהתחשב ביתר רכיבי העונש שהושתו על המבקש, הכוללים כאמור מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי-אני סבורה כי רכיב החילוט אינו הדומיננטי. מכל מקום, העיקר הוא בכך שהתרשמתי כי בנסיבות העניין הרכב הוא למעשה "רגליה" של אם המבקש והיא תלויה בו לשם ניידותה. במובן זה, אין לומר שביצוע החילוט הוא הפיך, מאחר שכל יום ללא יכולת התניידות הוא יום שלא יחזור. לכן, אני סבורה שההשלכות השליליות של החילוט בנסיבות המקרה דנן מצדיקות את עיכוב ביצועו עד להכרעה בערעור. יחד עם זאת, אין צריך לומר שכל שימוש ברכב צריך להיעשות על-פי דין. על כן, שחרור הרכב והחזרתו לידי המבקש חייבים להיות מותנים בחידוש רישיון הרכב ובהסדרת ביטוח החובה, אשר יבוצעו על חשבונו של המבקש. בהתחשב במצבה הקשה של המשפחה ובקושי הבריאותי של האם, שבהן אני רואה נסיבות חריגות בהצטברותן יחד, וכן בסכום הכספי שהופקד בעבר, אני נכונה לקבל את הבקשה כי לא יתווספו לשחרור הרכב תנאים כספיים נוספים. אשר על כן, אני מורה כי המבקש יהיה רשאי להורות על הובלת הרכב באמצעות שירותי גרר למכון רישוי לשם חידוש רישיון הרכב, ובהמשך לכך לשם הסדרת ביטוח החובה. לאחר שיוצגו מטעמו של המבקש רישיון וביטוח תקפים, יושב הרכב לידי (באמצעות מי שיפעל על-פי יפוי כוח מטעמו) עד להכרעה בערעור.

11. סוף דבר: הבקשה מתקבלת בהתאם לקבוע בפסקה 10 לעיל.

ניתנה היום, ה' באדר התשפ"ג (26.2.2023).

ש ו פ ט ת